

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2022

Chișinău

**Cu privire la aprobarea Avizului la proiectul de lege pentru modificarea
art. 134 din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul la proiectul de lege pentru
modificarea art. 134 din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014.

Prim-ministru

NATALIA GAVRILIȚA

Contrasemnează:

Ministrul educației
și cercetării

Anatolie Topală

Ministrul justiției

Sergiu Litvinenco

Aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr. /2022

AVIZ
la proiectul de lege pentru modificarea art. 134 din
Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014

Guvernul a examinat proiectul de lege pentru modificarea art. 134 din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 342 din 29 august 2022) de către Adunarea Populară a Găgăuziei, și comunică următoarele.

Prin conținutul său proiectul de lege are ca obiect de reglementare modificarea art. 134 alin. (5) și (6) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014. Potrivit notei informative, modificările propuse prin acest proiect au scopul de a atrage cadre didactice tinere în sistemul de învățământ al Republicii Moldova care au absolvit Universitatea „Taras Șevcenko” din Tiraspol, specialitățile pedagogice, pentru angajarea ulterioară și primirea de către acestea a garanțiilor sociale stabilite de legislație, prevăzute de art. 134 alin. (5) și (6) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014, precum și compensarea pentru toți tinerii specialiști a cheltuielilor pentru închirierea spațiului locativ, consumul de energie termică și electrică.

Potrivit art. 134 alin. (5) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014, sunt angajați în instituții de învățământ general prin repartizare de către minister „absolvenții instituțiilor de învățământ superior și profesional tehnic din țară, beneficiari ai programelor acreditate în domeniul general de studiu Științe ale educației ..., care și-au făcut studiile pe locuri cu finanțare de la bugetul de stat sau cu taxă de studii, indiferent de forma de învățământ,” precum și „absolvenții programelor corespunzătoare ai instituțiilor de învățământ din străinătate, acreditate în condițiile legii”.

În acest context, menționăm că art. 134 alin. (5) și art. 151 alin. (4) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014 conțin norme generale, fără discriminări pentru absolvenții instituțiilor de învățământ superior și profesional tehnic din țară și pentru absolvenții programelor corespunzătoare ai instituțiilor de învățământ din străinătate, privind dreptul de a fi repartizați în câmpul muncii și de a beneficia de garanții sociale din mijloacele bugetului de stat, în modul stabilit de Guvern.

De asemenea, sunt comune cerințele privind acreditarea programelor de studii absolvite în cadrul instituțiilor din țară sau a instituțiilor de învățământ din străinătate, care constituie o garanție a calității calificării profesionale.

Articolul 85 alin. (1) din legea prenotată reglementează expres că „admiterea în învățământul superior se organizează numai la programele de studii acreditate sau autorizate provizoriu, în condițiile legii.”

În scopul realizării obiectivului de reintegrare a țării și al asigurării dreptului fundamental la educație pentru cetățenii Republicii Moldova, precum și în temeiul art. 4 alin. (2) lit. a), art. 9 alin. (1), art. 17 alin. (9), art. 39 alin. (5), art. 139 lit. c) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014 absolvenții instituțiilor de învățământ din unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului și din municipiul Bender au acces în câmpul muncii în Republica Moldova conform calificării atribuite. Totodată, pentru a asigura respectarea prevederilor art. 17 alin. (1), alin. (4) și alin. (9) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014 se recomandă titularilor calificărilor, atestate prin acte de studii eliberate de instituțiile de învățământ profesional tehnic și superior din unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului și din municipiul Bender, pentru a continua studiile și/sau pentru a se angaja în câmpul muncii conform calificării atribuite, să întocmească actele de studii potrivit formatelor aprobate de Ministerul Educației și Cercetării. Întocmirea actelor de studii se realizează în instituțiile de învățământ profesional tehnic și superior care organizează programe de studii acreditate în condițiile legii.

Având în vedere cele expuse, propunerea de a introduce modificări în art. 134 alin. (5) al Codului educației al Republicii Moldova nr. 152/2014 este necesar să fie examinată prin coroborare cu art. 17 și art. 54 din Codul precitat. Conform art. 17 alin. (4) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014 „actele de studii conferă titularului dreptul de continuare a studiilor la nivelul următor de învățământ sau de angajare pe piața muncii conform calificării obținute”. Totodată, alin. (1) din același articol specifică că instituțiile de învățământ eliberează persoanelor care au promovat examenele de absolvire acte de studii, potrivit formatelor elaborate și aprobate de Ministerul Educației și Cercetării.

În aceeași ordine de idei, conform art. 134 alin. (5) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014, absolvenții programelor în domeniul general de studiu Științe ale educației sau într-un domeniu echivalent acreditate în condițiile legii sunt repartizați în câmpul muncii.

În condițiile expuse, titularii calificărilor pedagogice, cadrele didactice debutante care doresc să activeze pe teritoriul Republicii Moldova, în baza art. 54 și a art. 134 din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014 pot solicita Ministerului Educației și Cercetării repartizarea în câmpul muncii și pot beneficia de indemnizații din mijloacele bugetului de stat în modul stabilit de Guvern.

În mod cert, multe dintre problemele asigurării instituțiilor de învățământ cu personal didactic necesită o abordare intersectorială. În acest sens, un rol esențial în procesul de susținere a cadrelor didactice tinere îl au și autoritățile publice locale, care pot și trebuie să vină cu înlesniri concrete, ca de exemplu: să înființeze centre de ghidare și consiliere în carieră (art. 130 alin. (2) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014), să achite total sau parțial costul pentru locuințele propuse acestora, să achite taxele de perfecționare continuă a

competențelor profesionale etc. La fel, în temeiul art. 134 alin. (9) din actul normativ indicat *supra*, autoritățile administrației publice locale care au în subordine instituții de învățământ pot prevedea garanții sociale suplimentare pentru cadrele didactice în vederea atragerii absolvenților în activitatea didactică și pentru promovarea profesiei de cadru didactic.

Concluzionând la acest compartiment, Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014 nu conține bariere pentru absolvenții programelor din domeniul Științe ale educației ai Universității „Taras Șevcenko” din Tiraspol, iar criteriile de asigurare a calității formării profesionale, inclusiv acreditarea programelor de studii, corespunderea nivelului și rezultatelor învățării Cadrului Național al Calificărilor, sunt conforme standardelor europene și internaționale de calitate și recunoaștere a calificărilor obținute în diverse contexte.

Potrivit art. 134 alin. (6) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014 „La debutul în carieră, personalul didactic angajat în instituțiile de învățământ publice din mediul rural și centrele raionale beneficiază, în primii trei ani de activitate, de compensarea cheltuielilor pentru închirierea spațiului locativ, consumul de energie termică și electrică, din contul bugetului de stat, prin intermediul bugetelor unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea și ale UTA Găgăuzia, în condițiile stabilite de Guvern.”

Propunerea de modificare a art. 134 alin. (6) prin substituirea cuvintelor „și centrele raionale” cu textul „centrele raionale și din unitățile administrativ-teritoriale care fac parte din UTA Găgăuzia” se regăsește în proiectul consolidat de modificare a Codului educației al Republicii Moldova nr.152/2014, elaborat de către autoritatea centrală cu competențe în domeniul educației, și care este în etapa de avizare/expertizare.

În această ordine de idei, se consideră inoportună promovarea în aceeași perioadă de timp a diferitelor proiecte de modificare a aceluiași act normativ, proiectul consolidat urmând să întrunească consultările aferente tuturor inițiativelor de modificare a legii-cadru din domeniul educației.

Sub rezerva celor expuse, Guvernul nu susține promovarea prezentului proiect de lege.